

Motion till riksdagen 2010/11:Fö217

av **Isabella Jernbeck (M)**

Östersjöövervakning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om patrullering och sjöövervakning i Östersjön.

Motivering

Östersjön är ett område av fortsatt hög säkerhetspolitisk betydelse. I takt med den ökade globaliseringen i världen ökar också mängden sjötransporter. Cirka 90 procent av all handel i regionen transporteras sjövägen. Omkring 2 000 fartyg transiterar Östersjön varje dag.

Detta är ett tecken på ekonomisk kraft och ekonomisk integration. Men samtidigt som mängden tonnage som transporteras in och ut ur Östersjön ökat kraftigt de senaste decennierna har även den pågående uppbyggnaden av den rysk-tyska gasledningen (Nord Stream) lett till att öka det säkerhetspolitiska intresset för Östersjön.

Östersjöns betydelse som transportled ökar stadigt, i synnerhet för olja från de ryska oljehamnarna i Finska viken. Det ryska inflytandet i Östersjöregionen och Europa är starkt sammankopplat med exporten av energiråvaror. En långsiktig och medveten strategi har gett Ryssland en särställning som den största leverantören till EU av naturgas, och EU-ländernas beroende ökar. Bygget av gasledningen Nord Stream befäster EU:s beroende av rysk naturgas, men betraktas också av ryska myndigheter som ett vitalt strategiskt intresse. Nord Stream har från rysk sida använts som argument för uppbyggnad och modernisering av den ryska Östersjöflottan.

Fortfarande är de ekonomiska problemen i Ryssland mycket omfattande. En stark centralisering av både politisk och ekonomisk makt samt en mycket omfattande korruption bidrar till problemen i den ryska ekonomin och hämmar utvecklingen av både gamla och nya ekonomiska sektorer. Den politiska utvecklingen i Ryssland präglas dessutom av en revanschism och strävar efter

Fel! Okänt namn på

att återta den tidigare särställningen som en stormakt i världspolitiken. Detta tar sig uttryck i en ökande nationalism och tydliga politiska markeringar mot vad som betraktas som den ryska intressesfären. Den ryska invasionen i Georgien i augusti 2008 var en klar markering av Rysslands intressen gentemot Nato. Den allmänna bedömningen är att Rysslands tröskel för våldsanvändning har sänkts genom kriget i Georgien.

I takt med att Östersjöns strategiska betydelse växer ökar därtill behovet av övervakning med den. Av Sveriges samlade kustremsa på nästan 270 mil angränsar mer än två tredjedelar till Östersjön. Den ökade mängden sjötonnage som dagligen rör sig i Östersjön och den ökade marina närvaron som byggandet och upprätthållandet av Nord Stream på sikt medför innebär större krav på Sveriges förmåga till kvalificerad övervakning. Därför har Sverige tillsammans med Finland det senaste året byggt en gemensam Östersjöövervakning. Åtta länder delar civil och militär sjölägesinformation i Suchbas, vilket skapar en helt ny och samlad bild över vad som händer på Östersjön.

Det påbörjade arbetet är ett steg i rätt riktning, och Sverige bör fortsätta driva på med att utvecklas och förstärka samarbetet. Samtidigt är det av stor vikt att Försvarsmaktens förmåga till patrullering och övervakning av Östersjön och Västerhavet säkerställs, såväl under som över ytan. Det kan därför på sikt finnas ett behov av fler marina plattformar – med längre uthållighet och verkningsgrad – i Försvarsmakten.

Stockholm den 21 oktober 2010

Isabella Jernbeck (M)